

روش های ایجاد خلاقیت در دانش آموزان

شهین زارع

دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه آزاد زنجان

آموزگار پایه ی پنجم دبستان هاشمی نژاد

آموزش و پرورش شهرستان سلطانیه، استان زنجان

shhnzare@yahoo.com

چکیده

هدف از انجام این تحقیق، بررسی روش های ایجاد خلاقیت در دانش آموزان است. در عصر حاضر، که به عصر انفجار اطلاعات معروف است، هر جامعه ای جهت پیشرفت و ساختن آینده ای برتر، ناچار به حرکت در سمت نوآوری و ابتکار و خلاقیت می باشد و برای دستیابی به این مهم باید روحیه ی خلاقیت را در دانش آموزان پرورش داد. با توجه به اهمیت این موضوع، در این مقاله، ابتدا به تعریف مفهوم و ماهیت خلاقیت و ضرورت توجه به پرورش آن پرداخته شده و سپس، به تشریح پاره ای از راه های پرورش خلاقیت در مدارس، اشاره شده است. این پژوهش، با روش علمی - مروری انجام گرفته است و نتایج حاصل پژوهش، حاکی از آن است که خلاقیت، قابل یادگیری است و می توان آنرا، آموزش داد و همچنین، مدرسه به عنوان مهم ترین عامل در آموزش دانش آموزان، می تواند با رشد و پرورش عناصر اطلاعات، انگیزه، خودپذیری و تخیل در دانش آموزان و با به کار بستن روش تلفیقی در طراحی دروس، همچنین با کاربست تکنیک های خلاقیت، نظیر تحرک مغزی، ارتباط اجباری، تفکر موازی و گروه اسمی، نقش سازنده ای در پرورش نسل آینده ساز کشور عزیزمان ایران داشته باشد.

کلمات کلیدی: خلاقیت، آموزش، راه های پرورش خلاقیت، آموزش در مدرسه، تکنیک های خلاقیت

۱- مقدمه

یکی از اهداف خلقت بشر، توسط خالق هستی بخش که در بین تمامی موجودات خود، او را ((احسن تقویم)) یاد کرده، انسان است و از ویژگی های اصلی انسان که او را نسبت به دیگر خلائق برتری داده، بهره مندی از قوه ی عقل و تفکر خلاق است؛ زیرا یکی از مشخصه های اصلی انسان قدرت آفرینندگی و خلاقیت اوست. از دنیای امروز، به دلیل ویژگی های بسیار متغیر و خلاق که دارد تحت عنوان ((عصر خلاقیت و نوآوری)) نام برده می شود، در این دوران، فرایندها، پدیده های خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی عرصه های بسیار گسترده ای از جامعه ی انسانی را تحت تاثیرات عمیق خود قرار داده است. از این رو، عامل اساسی پایداری، پویایی و موفقیت های نهادهای مختلف حرکت با محوریت خلاقیت و نوآوری است. (چراغ چشم، ۱۳۸۶، ص ۸)

باید بیاموزیم که برای ترویج بالاترین سطوح اندیشه، نوآوری، ابتکار، خوش فکری، فردیت، پیشگامی، خودبینی و نیز هنرورزی از خلاقیت پشتیبانی کنیم. گسترش دامنه ی خلاقیت (با هر گونه مهارت و شناخت دیگر) حد و مرزی ندارد. خلق زیبایی، داستان گوئی، ابداع چیزهای جدید، دوست داشتن دیگران، یاری کردن و طلب معنا، همه بخشی از معنای انسان بودن است. (پینک، ۲۰۰۸، ترجمه رحیمی، ۱۳۹۰، ص ۱۵).

درباره ی شرایط و چگونگی پیدایش فکر خلاق، تقریباً دو نظر متضاد وجود دارد. نظر نخست این است که فکر خلاق، معلول فعالیت هایی است که فرد آگاهانه انجام می دهد. منظور این است که نویسنده، ریاضیدان و یک هنرمند وقتی می تواند در رشته ی خود فکر و اندیشه ای تازه به وجود آورد که ذهن خود را به تلاش و کوشش وا دارد و آنچه را در این رشته بیان کرده اند مطالعه کند. مسائل مختلف را از جهت های گوناگون بررسی کند و در طرح مسائل جدید یا پیدا کردن راه حل های تازه از روی قصد و اراده و با آگاهی